

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 46Ek/1005/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123290171
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mgr. Martina Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6123290171.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: BL Finance, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 44307683, zast. SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 36862711, konajúca konateľom: JUDr. David Soukeník, LL.M., advokát, proti povinnému: A. B., nar: XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E. B., o vymoženie 1.741,24 Eur s príslušenstvom, vedenej u súdneho exekútora JUDr. Ing. Karol Mihal, so sídlom exekútorského úradu Moyzesova 34, 040 01 Košice, sp. zn. 114EX 313/23, o sťažnosti oprávneného proti výroku I. a III. uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 46Ek/1005/2023 zo dňa 10.08.2023, takto

rozhodol:

I. Súd sťažnosť oprávneného proti výroku I. a III. uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 46Ek/1005/2023 zo dňa 10.08.2023 **z a m i e t a**.

II. Oprávnený nemá nárok na náhradu trov konania o sťažnosti proti výroku I. a III. uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 46Ek/1005/2023 zo dňa 10.08.2023.

odôvodnenie:

46Ek/1005/2023

1. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu dňa 27.03.2023 domáha od povinného vymoženie pohľadávky vo výške 1.741,24 Eur s príslušenstvom, na základe exekučného titulu - platobný rozkaz Okresného súdu Košice I. sp. zn. 29Rob/67/2008-14 zo dňa 09.09.2008, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 06.02.2009.

2. Poverením zo dňa 19.04.2023 súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Ing. Karol Mihal, so sídlom exekútorského úradu Moyzesova 34, 040 01 Košice, ktorý ju vedie pod spisovou značkou 114EX 313/23.

3. Uznesením sp. zn. 46Ek/1005/2023 zo dňa 10.08.2023 súd exekúciu v časti úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 1.551,15 Eur od 27.02.2007 do 08.01.2020 a v časti úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 1.539,75 Eur od 09.01.2020 do zaplatenia podľa §-u 61k ods. 1 písm. d) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) zastavil (výrok I.), návrh povinného na zastavenie exekúcie vo zvyšnej časti zamietol (výrok II.) a oprávnenému nárok na náhradu trov exekúcie nepriznal (výrok III.). V odôvodnení uznesenia vyšší súdny úradník uviedol, že návrh na zastavenie exekúcie bol podaný v zákonnej 15. dňovej lehote. V návrhu na zastavenie exekúcie povinný uviedol, že exekučné konanie je vykonávané na podklade exekučného titulu, ktorý nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, nakoľko mu nebol nikdy doručený. Zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou. Povinný mal za to, že vysoké úroky boli dojednané v rozpore s dobrými mravmi, preto je zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom. K návrhu

povinného na zastavenie exekúcie sa vyjadril právny zástupca oprávneného, ktorý uviedol, že zákon v prípade exekučného titulu - platobného rozkazu predpokladá doručenie do vlastných rúk. Pokiaľ teda povinný nesúhlasil s výškou súdom priznaných úrokov z omeškania, mal v základnom súdnom konaní namietať ich výšku a to uplatnením zákonných opravných prostriedkov. Vyšší súdny úradník dal do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PLz. ÚS 1/2022-9 zo dňa 15.06.2022. K námietke povinného, že exekučný titul mu nebol doručený, súd konštatoval, že dopytom na Okresný súd Košice I. zistil (súdu bola predložená ftk. doručenky), že exekučný titul - platobný rozkaz Okresného súdu Košice I. sp. zn. 29Rob/67/2008-14 zo dňa 09.09.2008 bol povinnému listinne doručený do vlastných rúk dňa 24.09.2008. Vyšší súdny úradník ďalej uviedol, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 32.000,- Sk. Celkovo sa malo realizovať 48 mesačných splátok, výška mesačnej splátky bola učená sumou 1.122 Sk. Podľa výpisu z obchodného registra súd zistil, že právny predchodca oprávneného (spoločnosť GE Money Multiservis, k.s.), má v predmete činnosti okrem iného aj poskytovanie úverov, je teda dodávateľom a veriteľom, nakoľko túto činnosť vykonáva v rámci svojho podnikania. Povinný zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci svojho podnikania, povolania alebo zamestnania. Ak ide potom o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, ide o vzťah spotrebiteľský, ktorý sa riadi ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a ZoSÚ. Súd teda dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi oprávneným a povinným na základe zmluvy uzavretej dňa 01.02.2006 je vzťahom občianskoprávnym a na predmetnú zmluvu sa hľadí ako na typovú spotrebiteľskú zmluvu podľa OZ a ZoSÚ. V súvislosti s námietkou povinného, že vysoké úroky boli dojednané v rozpore s dobrými mravmi, preto je zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom, súd konštatoval, že oprávnený dňa 30.05.2023 predložil na výzvu súdu zmluvu o úvere č. 1021780329 zo dňa 01.02.2006 spolu s obchodnými podmienkami pre úver a vydávanie a používanie platobnej karty. Súd z obchodných podmienok v bode 12. zistil, že v zmysle „Sadzovníka poplatkov spoločnosti GE Money“ je úrok z omeškania 0,1 % denne z dlžnej sumy. Súd uviedol, že ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Z vyššie uvedeného jasne vyplynulo, že oprávneným uplatnený úrok z omeškania vo výške 0,1 % denne je v rozpore so zákonom. V rámci občianskoprávných vzťahov za dané obdobie bola maximálna sadzba zákonného úroku z omeškania vo výške 9,5 % ročne a nie 0,1 % denne ako bolo priznané exekučným titulom oprávnenému. Vzhľadom na vyššie uvedené súd považoval úrok z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 1.551,15 Eur od 27.02.2007 do 08.01.2020 a úrok z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 1.539,75 Eur od 09.01.2020 do zaplatenia za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) OZ, nakoľko oprávnený požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, pričom navyše úrok z omeškania vo výške 0,1 % denne, nebol ani individuálne dojednaný (upravený v Obchodných podmienkach, ktoré nie sú povinným ani podpísané). Súd exekúciu preto v tejto časti zastavil, vo zvyšnej časti návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol, pretože exekúcia vo zvyšnej časti bola vedená dôvodne. Povinný si v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie neuplatnil žiadne trovy exekúcie, preto súd o nich nerozhodoval. Zároveň z dôvodu, že povinný bol vo väčšej miere úspešný vo svojom návrhu na zastavenie exekúcie, súd nepriznal oprávnenému nárok na náhradu trov exekučného konania.

4. Proti výrokom I. a III. uznesenia podal oprávnený včas sťažnosť, v ktorej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre z 13.10.2010 sp. zn. 15Cob/194/2010: „Zmluvná pokuta v sadzbe 0,1% denne z omeškanej sumy je sankciou primeranou, a to s prihliadnutím na platnú judikatúru súdov, ako aj okolností aj podmienky existujúce v čase uzavretia zmluvy, preto nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“ Taktiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo/96, v zmysle ktorého dovolací súd dospel k záveru, že dojednanú výšku úrokov z omeškania vo výške 0,18 % denne z dlžnej sumy by mal súd rešpektovať. Rovnako aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Obo 7/2007, považoval súd úrok vo výške 0,1% denne z dlžnej sumy za primeraný. Oprávnený je toho názoru, že neprímeranosť výšky úroku z omeškania nemožno posudzovať podľa jeho celkovej výšky, pokiaľ je dôsledkom dlhodobého omeškania dlžníka a s tým spojeným narastaním o inak primeranú „dennú sadzbu“ úroku z omeškania. Opačný záver by bol neprijateľný, keďže by neprímerane zvýhodňoval dlžníka. Zmluvná strana sa nemôže brániť poukazovaním na dobré mravy, pokiaľ mohla zabrániť narastaniu úrokov z omeškania splnením svojho dlhu v čo najkratšej možnej lehote. Vzhľadom na

vyššie uvedené si oprávnený zdôraznil, že v súlade s konštantnou judikatúrou súdov, právoplatný platobný rozkaz tvorí prekážku rozhodnutej veci. Exekučný súd tak nie je v exekučnom konaní oprávnený zaoberať sa materiálnou stránkou rozhodnutia, skúmať či tu právo je alebo nie je, zaoberať sa otázkou či zmluva je platná alebo neplatná a pod., nakoľko vychádza z toho istého skutkového základu. Vzhľadom na uvedené má oprávnený za to, že dlžníci ako povinný nemôžu v exekučnom konaní namietat neprijateľnosť zmluvných podmienok zmluvy a zhojiť tak, čo nedosiahli v konaní o plnenie vedenom na okresnom súde. Povinný môže námietky podané v návrhu na zastavenie exekúcie namietat v základom konaní. Z povahy exekučného konania je zrejmé, že v exekučnom konaní sa uskutočňuje nútený výkon judikovaného nároku oprávneného a nerozhoduje sa v ňom o dôvodnosti resp. výške nároku oprávneného, ani o spôsobe vedenia konania, prípadne o doručovaní súdnych rozhodnutí. Tieto otázky boli posudzované a záväzne rozhodnuté v konaní, ktoré predchádzalo exekučnému konaniu. V čase kedy súd rozhodoval o vydaní platobného rozkazu bol v účinnosti Občiansky súdny poriadok v znení zákona č. 273/2007 Z. z. a v danom čase OSP vôbec neobsahoval ustanovenie § 172 ods. 9 OSP. Ustanovenie § 172 ods. 9 OSP podľa ktorého platilo, že ak sa uplatňovalo právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom bol spotrebiteľ, súd nevydal platobný rozkaz, ak zmluva obsahovala neprijateľné podmienky, v čase rozhodovania súdu neexistovalo. Uvedené zákonné ust. § 172 ods. 9 OSP bolo do Občianskeho súdneho poriadku doplnené zákonom č. 384/2008 Z. z., pričom uvedená novela Občianskeho súdneho poriadku nadobudla účinnosť dňa 15.10.2008. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd pri vydaní platobného rozkazu nemohol ani porušiť ust. § 172 ods. 9 OSP, keďže v čase rozhodovania o vydaní platobného rozkazu uvedené ust. § 172 ods. 9 OSP nebolo v platnosti. Súd tak nielenže nemal povinnosť ex officio skúmať neprijateľné zmluvné podmienky, ale zároveň ani tak vzhľadom na vtedy platnú právnu úpravu urobiť nemohol, keďže bez predchádzajúcej námietky by tak došlo k porušeniu princípu rovnosti strán. Vzhľadom na vyššie uvedené je teda zrejmé, že otázka prieskumu zákonnosti výšky dojednaného úroku z omeškania bola vyriešená v základnom konaní. V exekučnom konaní nie je možné sa touto otázkou zaoberať, keďže by tým exekučný súd v podstate podrobil rozhodnutie súdu opätovnému materiálnemu prieskumu. Súd priznal dojednaný zmluvný úrok z omeškania v súlade s vtedy platnou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. V neposlednom rade oprávnený poukázal na to, že pohľadávka, ktorá je vymáhaná v predmetnom exekučnom konaní EX 334/2022, bola už predmetom vymáhania v predchádzajúcom exekučnom konaní vedenom pod EX 10776/2018. Vzhľadom na uvedené oprávnený navrhol, aby súd napadnuté uznesenie (pozn. oprávnený zrejmu nesprávnosťou v sťažnosti uviedol iné uznesenie okresného súdu, keď ale z celého odôvodnenia sťažnosti a oprávneným uvedených skutkových okolností vyplýva, že napáda uznesenie sp. zn. 46Ek/1005/2023 zo dňa 10.08.2023) zrušil v časti I. a III. výroku uznesenia. Oprávnený si uplatnil zároveň nárok na náhradu trov konania v konaní o sťažnosti vo výške 48,80 Eur.

5. Povinný sa k sťažnosti oprávneného nevyjadril.

6. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

7. Podľa § 200 Exekučného poriadku na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

8. Podľa § 239 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

9. Podľa § 248 CSP o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

10. Podľa § 250 ods. 1 CSP ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

11. S poukazom na vyššie uvedené a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd preskúmal sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie treba považovať za vecne správne a sťažnosť oprávneného proti nemu tak logicky za nedôvodnú. Sudca má za to, že vyšší súdny úradník rozhodol správne, keď exekúciu v časti zastavil. Vyšší súdny úradník v

dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver, ktorý zároveň aj dostatočným spôsobom právne odôvodnil. Takýto postup súdu má oporu v právnych predpisoch a bol odôvodnený do tej miery, ktorá postačuje na záver o ústavnej konformite napadnutého uznesenia. Súd sa teda stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka a v podrobnostiach naň odkazuje. Súd vzhľadom na nové argumenty oprávneného uvedené v sťažnosti napriek uvedenému nad rámec zákona dodáva:

12. Návrhom na vykonanie exekúcie oprávnený vymáhal od povinného zaplatať sumu 1.741,24 Eur s príslušenstvom, zmluvnej pokuty, trov pôvodného konania a trov exekúcie na základe právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu Okresného súdu Košice I. - sp. zn. 29Rob/67/2008-14 zo dňa 09.09.2008 (ďalej len „exekučný titul“), ktorý bol vydaný vyšším súdnym úradníkom. V tomto smere sťažnostný súd na okraj uvádza, že v prípade návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie sa jednalo o opätovný návrh na vykonanie exekúcie podľa § 9 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“), kde dal zákonodarca možnosť oprávnenému aj v prípade, že dôjde k zastaveniu starej exekúcie, domáhať sa od povinného vymoženiu pohľadávky, a to prostredníctvom opätovného návrhu. Preto oprávnený mohol podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie, pokiaľ bolo predchádzajúce exekučné konanie ukončené jedným zo spôsobov stanovených v ZoUNEK-u a nebola vymožená pohľadávka oprávneného. Je potrebné ale zdôrazniť, že hoci sa jedná o opätovný návrh na vykonanie exekúcie, exekučný súd v tomto „novom“ exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu oprávneného musí skúmať formálnu a materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu zo svojej úradnej povinnosti, a to ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie konkrétnemu súdnemu exekútorovi, t.j. pred začatím exekúcie, a zároveň taktiež v ktoromkoľvek štádiu konania, pričom ak vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný, je povinný návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť (v celom rozsahu alebo v časti), príp. exekúciu zastaviť (v celom rozsahu alebo v časti).

13. Vyšší súdny úradník, po posúdení návrhu povinného na zastavenie exekúcie, exekúciu v časti úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 1.551,15 Eur od 27.02.2007 do 08.01.2020 a v časti úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 1.539,75 Eur od 09.01.2020 do zaplatať podľa §-u 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku zastavil, keď konštatoval, že oprávneným uplatnené úroky z omeškania vychádzajú z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

14. V danej veci nebolo sporné, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so zmluvou o úvere č. č. 1021780329 zo dňa 01.02.2006, ktorú vyšší súdny úradník správne vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú. Ďalej nebolo sporné, že exekučným titulom bol platobný rozkaz zo dňa 09.09.2008 vydaný vyšším súdnym úradníkom. Pokiaľ teda oprávnený namietal oprávnenie exekučného súdu vykonať hmotnoprávny prieskum platobného rozkazu (ktorý je v danom prípade exekučným titulom), súd poukazuje na to Exekučný poriadok v zákonom vymedzených prípadoch (viď. § 53 ods. 3 Exekučného poriadku) pripúšťa aj hmotnoprávny prieskum exekučného titulu, pričom práve v súvislosti s vykonaním exekúcie na podklade platobného rozkazu vydaného v spotrebiteľskom spore dal správne do pozornosti zjednocujúce stanovisko Ústavného súdu SR prijaté v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. Plz. ÚS 1/2022-9 zo dňa 15.06.2022, podľa ktorého je s poukazom na § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku exekučný súd oprávnený a povinný vykonať hmotnoprávny prieskum vymáhaného nároku v prípade, „ak sa tento vymáha na podklade platobného rozkazu vydaného vyšším súdnym úradníkom priznaného titulom spotrebiteľskej zmluvy, možnosť podania odporu bola limitovaná lehotou 15 dní od doručenia platobného rozkazu a právna úprava vyžadovala, aby spotrebiteľ odpor vecne odôvodnil, pretože by inak rezignoval na princíp efektívnej ochrany spotrebiteľa, ktorý je súčasťou základného práva na súdnu ochranu. Ústavný súd predmetné stanovisko prijal vychádzajúc predovšetkým z rozsudku súdneho dvora C-448/17 a „majúc na zreteli záväzky Slovenskej republiky vyplývajúce jej z postavenia členského štátu Európskej únie, v záujme dosiahnutia cieľov smernice 93/13/EHS a v záujme reálnej garancie práva na súdnu ochranu ústavný súd akcentuje, že je nevyhnutné interpretovať predmetné ustanovenie eurokonformne, a to tak, že za situáciu predpokladanú § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku („... v konaní, v ktorom nebolo možné namietat' alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky“) je nutné považovať aj stav, keď v konaní o vydanie platobného rozkazu síce bolo možné namietat' alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, avšak právomoc na vydanie platobného rozkazu bola zverená vyššiemu súdnemu úradníkovi a vyšší súdny úradník platobný rozkaz vydal, možnosť podania odporu bola limitovaná

lehotou 15 dní od doručenia platobného rozkazu a právna úprava vyžadovala, aby spotrebiteľ odpor vecne odôvodnil. Týmto spôsobom je možné zrevidovať nedostatok, ktorým je postihnuté základné konanie – konanie o vydanie platobného rozkazu (platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom, možnosť spotrebiteľa podať odpor v lehote iba 15 dní od doručenia platobného rozkazu, nutnosť odpor vecne odôvodniť, čo v súhrne vyvoláva stav nezabezpečenia možnosti skúmania neprijateľných zmluvných podmienok sudcom) vyčítaný Súdnym dvorom tak, že priestor na ex offa kontrolu existencie neprijateľných zmluvných podmienok je daný v štádiu vykonávacieho konania. Iba taká interpretácia § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, podľa ktorej všeobecnému súdu v exekučnom konaní prináleží skúmať exekučný titul – platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom z hľadiska posúdenia dôvodnosti vymáhania nároku, ktorý má pôvod v spotrebiteľskej zmluve, teda skúmať, či spotrebiteľská zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či netrpí vadami, ktoré majú vplyv na nárok vymáhaný v exekučnom konaní, zodpovedá naplneniu cieľov sledovaných smernicou 93/13/EHS (III. ÚS 324/2021-49).“ Zároveň možno doplniť, že spomínané zjednocujúce stanovisko nie je použiteľné len vo vzťahu k platobným rozkazom vydaným za účinnosti Civilného sporového poriadku či podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní, ale aj vo vzťahu k platobným rozkazom vydaným za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čo vyplýva z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR (viď. nález sp. zn. III. ÚS 166/2023 z 07.09.2023, nález sp. zn. III. ÚS 369/2023 z 18.08.2023 či nález sp. zn. III. ÚS 193/2023 z 13.07.2023) a predovšetkým i zo samotného rozsudku súdneho dvora C-448/17, kde predmetom prieskumu bol platobný rozkaz vydaný dňa 24.08.2012, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

15. Oprávnený teda namietal, že právoplatný platobný rozkaz tvorí prekážku rozhodnutej veci. Exekučný súd však musí postupovať v súlade s platnou právnou úpravou, ako aj v súlade so zjednocujúcim stanoviskom Ústavného súdu SR prijatým pod sp. zn. Plz. ÚS 1/2022 a v neposlednom rade aj v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. V tomto smere možno pripomenúť nález vo veci sp. zn. I. ÚS 462/2022, kde Ústavný súd SR konštatoval porušenie práva na spravodlivý proces v prípade, ak súd neaplikuje rozsudok Súdneho dvora príliehavý na prejednávajúcu vec. Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach tiež zdôrazňuje, že povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu, ktorá je inkorporovaná aj v základnom práve na súdnu ochranu, nie je len ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov (m. m. III. ÚS 666/2016, ZNaU 50/2016). Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, a dokonca niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. V tomto smere je preto nevyhnutné poukázať na to, že Súdny dvor EÚ judikoval, že vykonanie ex offa kontroly relevantných zmluvných podmienok nie je o možnosti, ale o povinnosti: „Úloha, ktorú v konkrétnej oblasti vnútroštátnemu súdu udeľuje právo Spoločenstva, preto nie je vymedzená len možnosťou vysloviť sa k prípadnej nekalej povahe zmluvnej podmienky, ale zahŕňa taktiež povinnosť preskúmať ex offa túto otázku, pokiaľ je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, vrátane prípadu“ (rozsudok C-243/08, F.:F.:G.:XXXX:XXX, bod 32). Súd má pritom tento cieľ naplniť s takou mierou procesnej ingerencie, ktorá je typická pre ochranu verejného poriadku (porov. uznesenie C-76/10, F.:F.:G.:XXXX:XXX, bod 50), a to bez ohľadu na zastupovanie spotrebiteľa advokátom (porov. rozsudok C-497/13, F.:F.:G.:XXXX:XXX, bod 47). Súdny dvor EÚ taktiež prijal záver, že ex offa prieskum neprijateľnosti zmluvných podmienok sa má vykonať aj v konaniach vymáhacej povahy, napr. v insolvenčnom konaní (rozsudok C-377/14, F.:F.:G.:XXXX:XXX) či v exekučnom konaní (C-448/17, F.:F.:G.:XXXX:XXX).

16. Práve zjednocujúce stanovisko Ústavného súdu SR, týkajúce sa exekučného konania, vychádza z rozsudku Súdneho dvora EÚ C-448/17, kde Súdny dvor judikoval, že „Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offa preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.“ Ak teda v štádiu vydávania platobného rozkazu vnútroštátna právna úprava priznáva právomoc súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, pre zachovanie potrebného účinku smernice 93/13 je nutné umožniť preskúmanie neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve sudcom práve v štádiu

výkonu platobného rozkazu. Vychádzajúc z uvedeného tak exekučný súd nemohol inak než vykonať hmotnoprávny prieskum predloženého exekučného titulu a v prípade, že detegoval neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá má vplyv na vymáhaný nárok, musel postupom v zmysle § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku (s ohľadom na § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku) exekúciu v časti zastaviť. Na uvedenom závere súčasne nič nemení ani skutočnosť, že v čase vydania exekučného titulu Občiansky súdny poriadok neupravoval povinnosť súdu ex offa skúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, pretože podstatným je, že túto povinnosť majú súdy zverenú toho času. Práve jedným z cieľov Smernice 93/13/EHS totiž je, aby členské štáty v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže zabezpečili existenciu primeraných a účinných prostriedkov, ktoré by zabránili uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov. Súdom členských štátov Únie tak bolo k naplneniu tohto cieľa zverené oprávnenie skúmať povahu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách z úradnej moci. Z judikatúry Súdneho dvora [napr. rozsudok vo veci C-168/05 z 25. októbra 2006 (Mostaza Claro)] možno zároveň abstrahovať požiadavku na zabezpečenie efektívnej ochrany spotrebiteľa, čoho nevyhnutným predpokladom je aktívny prístup k využívaniu spomínaného oprávnenia. Práve obsahom efektívnej ochrany spotrebiteľa musí byť aj „očistenie“ zmluvných vzťahov od neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvách uzatvorených v čase, kedy náš právny poriadok neobsahoval takú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv, ako je to dnes, inak by dochádzalo k diskriminácii spotrebiteľov.

17. Vychádzajúc z vyššie uvedeného mal preto exekučný súd oprávnenie i povinnosť podrobiť zmluvu o úvere zo dňa 01.02.2006 prieskumu z pohľadu právnej úpravy § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka už v tom čase upravoval, že obsahom spotrebiteľskej zmluvy nesmú byť ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). Práve v dôsledku uvedeného sa potom vyšší súdny úradník správne zaoberal úrokmi z omeškania, ktoré boli v exekučnom titule priznané vo výške 0,1 % denne, pričom sťažnostný súd zdôrazňuje, že exekučný titul v tomto smere zjavne vychádzal zo zmluvného dojednania o výške úrokov z omeškania, ktoré bolo súčasťou Obchodných podmienok pre úver a vydávanie a používanie platobnej karty (v časti označenej ako „Výňatok zo Sadzobníka poplatkov spoločnosti GE Money Multiservis, k.s.“). Ak by totiž nejstovalo toto zmluvné dojednanie ohľadom výšky úrokov z omeškania, súd by pri vydaní platobného rozkazu musel priznať úroky z omeškania v ich zákonnej výške. Tu treba ďalej doplniť, že prijateľnosť (ale tiež neprijateľnosť) konkrétnej zmluvnej podmienky a tak i jej platnosť (resp. neplatnosť) sa musí posudzovať vo vzťahu k príslušnému zmluvnému dojednaniu v podobe zadefinovanej dohodou účastníkov právneho vzťahu. Každá zmluvná strana takto znáša riziko naformulovania príslušnej podmienky celkom určitým spôsobom; spotrebiteľ riziko, že pre prípad nie celkom uváženeho pristúpenia na určitú podmienku a následného neopodstatneného dovolania sa ním neprijateľnosti ho podmienka bude zaväzovať a dodávateľ naopak riziko, že podmienka majúca mu poslúžiť, neobstojí. V nadväznosti na uvedené možno tiež zopakovať, že účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť (§ 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Súdna prax je jednotná v tom, že z povahy ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. vyplýva, že kogentne je stanovená horná hranica úrokov z omeškania, ktorej prekročenie nie je prípustné. Inak povedané, dohoda o výške úrokov z omeškania je prípustná s tým, že ale nesmie byť prekročená zákonom stanovená horná hranica úrokov z omeškania.

18. V prejednávanej veci tak vyšší súdny úradník správne posudzoval zmluvné dojednanie ohľadom úrokov z omeškania z pohľadu § 53 Občianskeho zákonníka, a teda či toto zmluvné dojednanie nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“), pričom treba konštatovať, že toto ustanovenie požaduje od povinného ako spotrebiteľa, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s omeškaním plnenia jeho záväzku. V tomto smere totiž sťažnostný súd poukazuje na to, že v danom prípade dojednaný úrok z omeškania predstavoval výšku 36,5 % ročne oproti zákonnému úroku z omeškania v sadzbe 6 % ročne (v zmysle v tom čase platnej právnej úpravy). Dojednaná výška úroku z omeškania tak bola v zjavnom rozpore s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Zb., ktoré kogentne stanovujú hornú hranicu úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch, ktorým spotrebiteľský vzťah jednoznačne je, pričom prekročenie tejto hranice nie je prípustné. Sťažnostný súd tak má bez pochybností za to, že presah sadzby zmluvných úrokov z omeškania v spotrebiteľskej zmluve nad sadzbu ustanovenú predpismi občianskeho práva spôsobuje neprijateľnosť

a neplatnosť takéhoto dojednania ako celku. Nehovoriac o tom, že dohoda účastníkov o výške úrokov z omeškania nad hornú hranicu stanovenú § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. je neprípustná, a teda v rozpore so zákonom. Súčasne, sťažnostný súd nadobudol pochybnosti o tom či povinný sa vôbec mal možnosť vopred oboznámiť s touto zmluvnou podmienkou vzhľadom na to, že táto bola zachytená v obchodných podmienkach, ktoré neboli povinným osobitne podpísané. Podpis povinného na obchodných podmienkach v žiadnom prípade nenahrádza ani vyhlásenie povinného v zmluve o úvere o tom, že sa s obsahom obchodných podmienok oboznámil a súhlasí s nimi, pretože toto vyhlásenie je nevýrazne uvedené v texte zmluvy, a teda sťažnostný súd nie je presvedčený o tom či si povinný bol skutočne vedomý toho, čo je obsahom obchodných podmienok. V prípade sporu platí, že predpokladanú znalosť obchodných podmienok treba preukázať, pričom dôkazné bremeno zaťažuje toho účastníka, ktorý sa znalosti týchto podmienok dovoláva (v tomto prípade by to bol oprávnený). Z tohto pohľadu by tak zmluvné dojednanie ohľadom výšky úrokov z omeškania bolo možné označiť aj za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 3 písm. a) Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007.

19. Keďže v exekučnom titule bol úrok z omeškania priznaný vo výške, ktorá vyplývala práve z neprijateľnej zmluvnej podmienky, nemal inú možnosť než v časti plnenia vyplývajúceho z neprijateľnej zmluvnej podmienky exekúciu zastaviť. Exekučný súd nie je v pozícii súdu základného konania, ktorý podaný žalobný návrh preskúmava a právne posudzuje. Exekučný súd opätovne neprejednáva žalobný návrh oprávneného, ale len skúma či nárok, ktorý bol oprávnenému priznaný exekučným titulom, nemá svoj pôvod v neprijateľnej zmluvnej podmienke, ktorých existenciu je povinný skúmať ex offo. V neposlednom rade treba poukázať i na to, že je to práve oprávnený (resp. jeho právny predchodca), kto formuloval žalobný návrh a za tento žalobný návrh teda nesie plnú procesnú zodpovednosť práve on. Pokiaľ teda oprávnený (resp. jeho právny predchodca) v základnom konaní uplatnil zmluvné úroky z omeškania namiesto zákonných úrokov z omeškania, bola to jeho slobodná vôľa.

20. Súd záverom poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, v zmysle ktorého odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Rovnako ustálená judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, HiroBalani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

21. Hoci oprávnený s postupom exekučného súdu nesúhlasí, tento postup je reflexiou súčasnej úrovne ochrany spotrebiteľov v podmienkach Slovenskej republiky, ktorú od orgánov (súdov) Slovenskej republiky požaduje Európska únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ich ochrany, čo má prispieť k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov. Z právnych noriem Európskej únie možno abstrahovať princíp zvýšenej súdnej ochrany spotrebiteľa, pričom súdom členských štátov Únie bolo k naplneniu tohto cieľa zverené oprávnenie skúmať povahu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách z úradnej moci. Z judikatúry Súdneho dvora [napr. rozsudok vo veci C-168/05 z 25. októbra 2006 (Mostaza Claro)] možno zároveň abstrahovať požiadavku na zabezpečenie efektívnej ochrany spotrebiteľa, čoho nevyhnutným predpokladom je aktívny prístup k využívaniu spomínaného oprávnenia.

22. Sudca teda vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že vyšší súdny úradník postupoval správne a v súlade so zákonom, keď exekúciu v časti zastavil. Súd preto podanú sťažnosť oprávneného proti výroku I. a III. uznesenia (výrok III. je závislým výrokom k výroku I. napadnutého uznesenia a oprávnený neuviedol osobitnú argumentáciu týkajúcu namietania nesprávnosti výroku III. uznesenia) sp. zn. 46Ek/1005/2023 zo dňa 10.08.2023 považoval za nedôvodnú a podľa § 250 ods. 1 CSP ju v celom rozsahu zamietol.

23. Podľa § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Oprávnený si v rámci podanej sťažnosti uplatnil nárok na náhradu trov konania. V ustanovení § 255 CSP v spojení s § 200 Exekučného poriadku sa ako kritérium priznania náhrady trov exekučného konania premieta zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu), a to tak, že neúspešná strana je povinná nahradiť úspešnej strane preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené trovy, ktoré táto strana vynaložila v súvislosti s uplatnením alebo bránením svojho práva. Oprávnený nebol v tomto konaní úspešný (súd o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu rozhodol tak, že túto ako nedôvodnú zamietol), preto mu tak nevznikol nárok na náhradu trov sťažnostného konania. Súd podľa § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP za použitia čl. 4 ods. 2 CSP rozhodol tak, že v konaní o oprávneným podanej sťažnosti neúspešný oprávnený nemá nárok na ich náhradu. Povinný si náhradu trov konania v rámci sťažnosti neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).